

**Colegiul de disciplină și etică
de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor**

HOTĂRÂRE nr. 3-39/2025

cu privire la examinarea contestației depuse de către cet. XXXXXX XXXXXX și
XXXXXX XXXXXX, împotriva deciziei de încetare a procedurii disciplinare din
18.02.2025 în privința procurorului din cadrul Procuraturii Ocnița, Liliana Moraru,

mun. Chișinău

16 mai 2025

Colegiul de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor, având
în componența sa:

Președinte - Alexandru Lozan

Membrii - Eugenia Zubco, Viorel Beiu, Constantin Șușu, Oleg Televca, Pavel
Turcan, Vitalie Sîli,

examinând în ședință publică contestația depusă de către cet. XXXXXX XXXXXX și
XXXXXX XXXXXX, împotriva deciziei de încetare a procedurii disciplinare din 18.02.2025,
privind încetarea procedurii disciplinare în privința procurorului din cadrul Procuraturii
Ocnița, Liliana Moraru, audiind informația prezentată de către membrul raportor, domnul
Sîli Vitalie –

C O N S T A T Ă :

La 28.02.2025, XXXXXX XXXXXX și XXXXXX XXXXXX au depus la Colegiul de
disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor, o contestație împotriva
deciziei Inspecției procurorilor din 18.02.2025, prin care a fost încetată procedura
disciplinară în privința procurorului în Procuratura r-lui Ocnița, Moraru Liliana și au
solicitat admiterea acesteia, cu anularea Deciziei menționate și efectuarea unui control
suplimentar a acțiunilor/inacțiunilor procurorului Moraru Liliana, în vederea administrării
probatoriului pentru tragerea la răspundere disciplinară și sancționarea acesteia.

Contestația este depusă în limba română, conține elementele de bază necesare unui
astfel de document, este semnată electronic de autor.

Din perspectiva art.49 alin. (4) din Legea nr.3/2016, decizia Inspecției procurorilor
de încetare a procedurii disciplinare poate fi contestată de autorul sesizării *în termen de
10 zile lucrătoare de la data recepționării deciziei*, la Colegiul de disciplină și etică.

Din actele cauzei disciplinare se desprinde că, decizia de încetare a procedurii
disciplinare a fost emisă la data de 18.02.2025, contestația fiind depusă la 28.02.2025,
adică în termenul prevăzut de contestare.

Prin urmare, Colegiul constată că autorul sesizării a respectat termenul de exercitare
a căii de atac împotriva deciziei Inspecției procurorilor.

**Circumstanțele reflectate în sesizarea cu privire la fapta ce poate constitui
abatere disciplinară:**

La 06.09.2024 Consiliul Superior al Procurorilor a înregistrat cu nr. 2691-1-101s/24
-177 sesizarea cet. XXXXXX XXXXXX și XXXXXX XXXXXX, în care se solicită efectuarea

controlului acțiunilor/inacțiunilor procurorului în Procuratura r-lui Ocnița, Moraru Liliana la efectuarea urmăririi penale în cauza penală nr. XXXXXX și sancționarea disciplinară a procurorului vizat.

La 17.09.2024, sub nr. 9-11/19 Inspecția procurorilor a înregistrat sesizarea menționată *supra*, fiind dispusă verificarea faptelor ce pot constitui abatere disciplinară.

La 19.09.2024, sesizarea a fost transmisă spre examinare inspectorului Tudor Gratii, fiind stabilit termenul de verificare a sesizării până la 18.10.2024.

Prin decizia din 16.10.2024 termenul de verificare a fost prelungit până la 01.11.2024 inclusiv.

Prin decizia din 29.10.2024 termenul de verificare a fost prelungit până la 15.11.2024 inclusiv.

Autorii sesizării invocă că, în mai 2018 a fost depusă plângere penală de către frații decedatului XXXXXX XXXXXX (XXXXXX XXXXXX și XXXXXX XXXXXX, *pe faptul uzului de fals a certificatului de căsătorie între XXXXXX XXXXXX și XXXXXX XXXXXX* de către XXXXXX XXXXXX). Totodată, a fost menționat faptul ca acest certificat a devenit cunoscut părților vătămate semnatare după decesul fratelui (XXXXXX XXXXXX) în XXXXXX, în timpul familiarizării cu dosarul medical de deces al acestuia perfectat în spitalul XXXXXX. Astfel, semnatarii plângerii penale au sesizat organul de urmărire penală, în vederea controlului asupra pretinsului uz de fals de către concubina fratelui sau - cet. XXXXXX XXXXXX în scopuri de potențială îmbogățirea ilicită, posibilitatea primirii frauduloase a averii lui XXXXXX XXXXXX în calitatea ei de moștenitor (*ca pretinsă soție a decedatului XXXXXX XXXXXX în urma decesului lui XXXXXX XXXXXX*, care avea ședere provizorie în XXXXXX și bunuri imobile și mobile înregistrate ca proprietate privată pe numele lui XXXXXX XXXXXX în acea țară.

Petiționarii au menționat că către organul de urmărire penală au fost remise copiile certificatului de căsătorie fals și uzat ilegal de către concubina decedatului XXXXXX XXXXXX - cet. XXXXXX XXXXXX.

XXXXXX XXXXXX și XXXXXX XXXXXX, frații decedatului XXXXXX XXXXXX, care au sesizat prin plângere penală organul de urmărire penală în 2018 - la adresa indicată nu au primit nici o soluție pe caz.

Astfel, a fost semnat mandatul cu avocatul XXXXXX XXXXXX pentru reprezentarea intereselor în cadrul dosarului penal la plângerea penală depusă de ei. Prin urmare, în urma interpelării avocațiale efectuate, a fost comunicată la 26.09.2019, ordonanța procurorului privind suspendarea urmăririi penale pe dosarul penal în cauza din motivul imposibilității identificării făptuitorului care să fie pus sub învinuire.

La fel, autorul sesizării a specificat că, la 07.10.2019, a depus plângere în ordinea art.299¹ -299² CPP pentru controlul legalității actului emis de procuror sub aspectul respectării drepturilor fundamentale ale omului și lipsa pe deplin a acțiunilor procesuale necesare pentru stabilirea adevărului și a circumstanțelor cazului. La care, în termenul prevăzut de norma imperativă procesual penală (15 zile), nu a primit nici o soluție formulată în ordonanța motivată a procurorului ierarhic superior. Din aceste motive, a adresat plângere în ordinea art.313 CPP.

Instanța la data de 22.11.2019 a emis încheiere, care a devenit irevocabilă. Astfel, instanța a anulat ordonanța procurorului Liliana Moraru din 27.12.2018 comunicată la 26.09.2019 și a obligat procurorul să înlăture neajunsurile indicate în încheiere.

După devenirea irevocabilă a încheierii judecătorești indicate supra, de nenumărate ori avocatul a interpelat informații despre mersul urmăririi penale, despre evoluția în identificarea tuturor faptașilor, despre acțiunile procesuale și măsurile speciale de investigații întreprinse, dar de fiecare dată se invocau motive declarative legate de pandemia COVID.

La 29.08.2022, accidental a aflat de la fratele defunctului XXXXXX XXXXXX, unul din succesorii părții vătămate, că referitor la caz, a fost emisă o ordonanță de clasare a procesului penal.

În context se menționează că nici XXXXXX XXXXXX, nici mama sa XXXXXX XXXXXX, nici avocatul care reprezintă în baza mandatului interesele acestora - av. XXXXXX XXXXXX, nu au primit nici o ordonanță de clasare a procesului penal sau altă ordonanță prin care se fie finalizată/încetată urmărirea penale cu o soluție finală asupra acestui proces formulat în act al justiției motivat. La fel, nu au fost informați cu privire la rezultatele comisiei rogatorii sau rezultatele expertizei efectuate asupra actului public falsificat. Totodată, nu au fost citați pentru audiere suplimentară asupra circumstanțelor pe caz, în baza plângerii penale depuse de ultimii în anul 2018.

Astfel, avocatul a adresat o cerere către procurorul de caz pentru a-i fi comunicat actul cu soluția pe caz. La 19.09.2022 avocatul a recepționat cu aviz ordonanța datată cu 27.06.2022, prin care procesul penal a fost clasat. Procurorul nu a comunicat persoanelor interesate dreptul, termenii, condițiile de a contesta aceasta ordonanță, nu a comunicat aceasta ordonanță în termen. Ordonanța emisă de procurorul Liliana Moraru, considerând -o neîntemeiată, a fost contestată în ordinea art. 299-313 CPP.

La 05.01.2023 judecătorul de Instrucție XXXXXX XXXXXX din cadrul Judecătoriei Edineț, sediul Ocnița, a admis plângerea în ordinea art.313 CPP, a anulat ordonanța de clasare din 27.07.2022 și a dispus reluarea urmăririi penale cu acțiunile indicate expres în partea motivantă a încheierii.

Deoarece din 2023 până în prezent succesorii părții vătămate nu au fost informați despre mersul urmăririi penale, nu erau citați pentru audiere suplimentară, etc., a fost adresată o cerere, în 2024, prin care a fost solicitat sa fie înștiințați despre starea urmăririi penale, despre rezultatele comisiilor rogatorii, să primească raportul de expertiză asupra certificatului de căsătorie falsificat.

Autorul sesizării a indicat că, prin scrisoarea din 09.08.2024, a fost informat de procurorul Moraru Liliana că deși rezultatele comisiilor rogatorii au parvenit - până în prezent se fac traduceri. Totodată, deși procurorul a indicat că cu materialele se poate lua cunoștință, însă dosarul se află la IP Ocnița. A declarat că organul de urmărire penală, evită și ignoră succesorul părții vătămate, creându-se impresia de mușamalizare a acțiunilor ilegale ale făptașei XXXXXX XXXXXX, rudă directă cu un politician cunoscut și influent.

Autorul sesizării a specificat că, până în prezent, contrar celor prescrise de instanță în an.2019 - XXXXXX XXXXXX nu a fost dată în căutare, nu are calitatea de bănuț, nu a fost audiată.

Justificările procurorului vizat că, cet. XXXXXX XXXXXX nu a fost audiată, din motivul că s-ar afla peste hotare - nici acum nu este actual și plauzibil, or atribuirea calității de bănuț și citarea acesteia sunt obligații care urmează a fi îndeplinite conform normelor imperative ale CPP. La caz, autorul sesizării este de părere că, procurorul vizat

inaționează. Autorul sesizării a menționat că XXXXXX XXXXXX cu 5 ani în urmă ar fi intrat pe teritoriul țării, iar organul de urmărire penală nu a citat-o și nu a audiat-o corespunzător.

Cu referire la constatarea faptului că certificatul de căsătorie este unul fals și că acest certificat este eliberat pe numele cet. XXXXXX XXXXXX, autorul sesizării indică că urma să trezească bănuieli rezonabile că anume XXXXXX XXXXXX a avut posibilitate și motive să utilizeze acest act fals în scopurile sale infracționale. Dar, indică că organul de urmărire penală nu a întreprins nici o acțiune pentru a verifica aceste circumstanțe.

Autorul sesizării consideră că, organul de urmărire penală și procurorul intenționat inactionează ca să expire termenul de prescripție pentru tragere la răspundere penală a persoanei vinovate.

Așadar, se invocă că a fost încălcat principiul inevitabilității răspunderii penale, iar organul de urmărire penală nu manifestă un rol activ la examinarea și soluționarea prezentului caz.

Autorul sesizării declară că investigarea cauzei penale în baza plângerii victimelor asupra acțiunilor ilicite ale cet. XXXXXX XXXXXX - a fost compromisă de către procuror și organul de urmărire penală.

Autorul sesizării solicită ca plângerea sa fie admisă la toate capetele indicate:

1) Controlul legalității acțiunilor/inacțiunilor și respectării legislației de către procurorul și OUP vizați pe cazul penal indicat supra, cu solicitarea materialelor cauzei penale la control;

2) Controlul acțiunilor/inacțiunilor procurorului și OUP vizați și a cauzelor de neexecutare a încheierilor judecătorului de instrucție din 2019 și din 2023 asupra plângerilor depuse de avocatul succesorilor părții vătămate;

3) Verificarea temeiurilor de tergiversare a urmăririi penale din 2018 până în prezent, a tergiversării traducerii comisiilor rogatorii o perioada de câțiva ani;

4) Sesizarea organelor competente disciplinare și de securitate internă în vederea pornirii anchetei de serviciu și investigarea internă asupra inacțiunilor procurorului și OUP vizați, indicate supra, cu sancționarea disciplinară a acestora corespunzător celor comise;

5) Comunicarea despre faptele constatate, precum și informarea despre acțiunile întreprinse în forma scrisă pe marginea plângerii, pentru neadmiterea în continuare a acțiunilor/inacțiunilor ilegale, abuzive în privința subsemnaților.

La data de 15.11.2024, în urma examinării materialelor aferente sesizării, inspectorul Tudor Gratii a emis Decizia privind încetarea procedurii disciplinare în privința procurorului Liliana Moraru din cadrul Procuraturii raionului Ocnița, motivând lipsa temeiului juridic pentru atragerea acesteia la răspundere disciplinară.

La data de 22.11.2024, XXXXXX XXXXXX și XXXXXX XXXXXX au depus o contestație la Colegiul de disciplină și etică împotriva Deciziei Inspecției Procurorilor din 15.11.2024.

Prin Hotărârea 3-3/2025 din 17.01.2025, Colegiul de disciplină și etică a admis contestația formulată de XXXXXX XXXXXX și XXXXXX XXXXXX, dispunând restituirea cauzei către Inspecția Procurorilor în vederea efectuării unor investigații suplimentare.

În cadrul investigațiilor suplimentare dispuse, Inspecția procurorilor urma să verifice următoarele circumstanțe:

- Dacă au fost informate persoanele interesate cu privire la soluția adoptată de

procuror din 27.12.2018 de suspendare a urmăririi penale, cu anexarea extraselor din registru de ieșire și web-document, Ori potrivit pct.2 din dispozitivul ordonanței menționate procurorul indică despre necesitatea informării persoanelor interesate cu referire la soluția adoptată. Mai mult, potrivit prevederilor art. 287¹ din Codul de procedură penală, procurorul este obligat să anunțe în scris persoanele interesate despre suspendarea urmăririi penale.

- Dacă a fost informat avocatul cu privire la examinarea cererii sale din 27.05.2022, în baza căreia a fost emisă ordonanța procurorului din 17.06.2022, cu anexarea extraselor din registru de ieșire și web-document.

- De verificat, cu anexarea extraselor din registru de ieșire și web-document, cu referire la expedierea răspunsului din 28.06.2022, cu privire la informarea despre clasarea procesului penal din 27.06.2022.

- De verificat în ce mod au fost informate persoanele interesate și avocatul acestora despre posibilitatea luării de cunoștință cu materialele dosarului, ca rezultat al adoptării soluțiilor de clasare, fapte indicate de petenți în pct. 11 al sesizării.

- De verificat, dacă a fost informat avocatul cu privire la examinarea cererii sale din 04.10.2022 depusă în ordinea contorului ierarhic superior și în baza căreia a fost emisă ordonanța din 13.10.2022, cu anexarea extraselor din registru de ieșire și web - document.

Urmează a fi verificate acțiunile procurorului și sub aspectul îndeplinirii obligațiilor de serviciu în conformitate cu prevederile art. 254 din Codul de procedură penală, de cercetare sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei pentru stabilirea adevărului, până la adoptarea soluțiilor din 27.12.2018 (*raportat la prevederile art. 287¹ alin. (4) CPP*), 27.06.2022 și 12.11.2024.

Tot aici, Colegiul remarcă, că urmează de verificat care acțiuni au fost întreprinse de procuror în vederea traducerii rezultatelor Comisiilor rogatorii, or potrivit materialelor prezentate de procuror, traducerile anexate nu sunt unele oficiale în corespundere cu normele legislației în vigoare, iar informațiile din limba franceză fiind verificate prin simpla aplicație „Google translate”, denotă faptul, că traducerea anexată nu este una completă.

Astfel, *conform procesului-verbal de investigații*, parvenit ca rezultat al executării cererii de comisie rogatorie (f.d 15) în ultimul aliniat se indică, „*Suntem rugați să luăm legătura cu Primăria XXXXXX pentru ca aceasta din urmă să ne furnizeze documentele referitoare la decesul domnului Xxxxxx Xxxxxx survenit la data de xx.xx.2017 în XXXXXX, precum și actele date soției doamnei Xxxxxx Xxxxxx pentru predarea cadavrului și actele solicitate acesteia*”, pe când în traducerea neautorizată anexată de procuror la explicația sa nu se regăsește fraza respectivă.

Circumstanțe stabilite în cadrul verificării suplimentare a sesizării disciplinare de către Inspecția procurorilor:

Urmărirea penală pe cauza nr. XXXXXX, a fost pornită în baza plângerii depuse de Xxxxxx Xxxxxx în luna 2018, de către SUP a IP Ocnița, în temeiul unei bănuieli rezonabile că a fost săvârșită infracțiunea prevăzută de art.361 alin.(2) lit. b) din Codul penal.

Potrivit art. 20 alin.(1) Cod de procedură penală, urmărirea penală se face în termene rezonabile. Pentru a aprecia dacă de către procuror a fost respectat termenul rezonabil de

soluționare a cauzei penale, trebuie puse în balanță criteriile legale în baza cărora se realizează această apreciere. Astfel, s-a constatat că speței îi este aplicabil cel puțin unul dintre criteriile enunțate la art.20 alin.(2) Cod de procedură penală: pct. l) complexitatea cazului.

Avansarea investigațiilor a fost direct condiționată de accesul organului de urmărire penală la originalul actului pretins a fi fals - organului de urmărire penală în repetate rânduri formulând în acest sens cereri de comisii rogatorii către jurisdicții străine.

Pe de altă parte, din perspectiva cadrului legal care guvernează desfășurarea urmăririi penale nu au fost stabilite norme imperative ale legislației procesual-penale pretins a fi încălcate de procuror în raport cu termenele de desfășurare a urmăririi penale, acestea fiind în acord cu prevederile art.259 Cod de procedură penală.

Argumentul autorilor sesizării precum că nu ar fi fost informați de către procuror despre soluțiile adoptate nu poate fi reținut, or în cadrul controlului s-a stabilit că în adresa persoanelor interesate au fost expediate soluțiile adoptate de procuror. Mai mult, aceștia și-au realizat drepturile sale procesuale prin contestarea ordonanței de clasare a procesului la procurorul ierarhic superior și ulterior la judecătorul de instrucție.

Totodată, de către procurorul Liliana Moraru repetat a fost adoptată hotărâre procesuală. În cuprinsul ordonanței de clasare a procesului penal din xx.xx.2024, în baza probelor acumulate în cadrul urmăririi penale, dna procuror Liliana Moraru a efectuat o analiză judicioasă a circumstanțelor faptelor investigate prin raportare la probele acumulate, cadrul normativ și doctrina aferentă componenței de infracțiune pretins a fi săvârșită. Astfel, în mod argumentat dna procuror Moraru a justificat din ce motive, în particularitățile speței, fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Sub aspectul *laturii subiective*, Inspecția a reținut că vinovăția procurorului în săvârșirea faptei disciplinare de tergiversare nejustificată a urmăririi penale trebuie dovedită și urmează să rezulte din modul în care procurorul a înțeles să gestioneze situația dosarului, respectiv să-și îndeplinească obligația de a administra probe în vederea aflării adevărului și a soluționa cauza într-un termen rezonabil. În acest sens, dinamica procedurii nu a rezultat din conduita pasivă adoptată sau, după caz, un dezinteres al procurorului manifestat față de dosar prin lăsarea în nelucrare perioade însemnate de timp. Mai mult, în cadrul verificării, Inspecția procurorilor nu a identificat probe ce să demonstreze că procurorul de caz, la adoptarea ordonanței din xx.xx.2024, a acționat cu rea-credință, irațional sau nerezonabil.

Mai mult, prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Ocnița din 16.01.2025, plângerea avocatului XXXXXX XXXXXX în interesele lui XXXXXX XXXXXX și XXXXXX XXXXXX cu privire la anularea ordonanței din 12.11.2024 de clasare a procesului penal a fost respinsă ca neîntemeiată.

Cu privire la întrebarea Colegiului „*Dacă au fost informate persoanele interesate cu privire la soluția adoptată de procuror din 27.12.2018 de suspendare a urmăririi penale, cu anexarea extraselor din registru de ieșire și web-document*” Inspecția procurorilor accentuează:

Conform art. 44 alin.(3) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, se consideră vădit neîntemeiată sesizarea în care sunt invocate fapte ce nu fac referință la abateri disciplinare, a expirat termenul de prescripție prevăzut la art. 40 alin. (1) sau (2), precum și sesizarea depusă în mod repetat fără a aduce noi probe [n.a. - *art.-l() alin.(2) (în vigoare*

în perioada comiterii de către procuror a pretinselor abateri disciplinare) prevede că, în cazul comiterii unei abateri disciplinare în activitatea procesuală, termenul de tragere la răspundere disciplinară este de 3 ani de la data comiterii abaterii respective.

Presupusa abatere vizează fapte ale procurorului Moraru Liliana care ar putea constitui abateri disciplinare în activitatea procesuală, fiindu-le prescrise potrivit Legii nr.3/2016 un termen de prescripție de 3 ani.

În contextul celor reiterate supra, faptele procurorului care vizează perioada 27.12.2018 nu se supun examinării ținând cont de *intervenirea termenului de prescripție*.

Cu privire la întrebarea Colegiului „*Dacă a fost informat avocatul cu privire la examinarea cererii sale din 27.05.2022, în baza căreia a fost emisă ordonanța procurorului din 17.06.2022, cu anexarea extraselor din registru de ieșire și web- document*”.

În materialele suplimentare examinate de Inspekția procurorilor se regăsește extrasul din registru de ieșire și web-document

La caz, Inspekția procurorilor nu a identificat informații cu referire la acest subiect. Totodată Inspekția procurorilor stabilește că chiar și în ipostaza unei atare omisiuni din partea procurorului urmează de apreciat prejudiciul efectiv suferit de autorii sesizării și posibilitatea apărării dreptului pe calea controlului ierarhic sau a instanței de judecată.

Din perspectivă jurisprudențială, este evident că, omisiunile admise într-un proces penal trebuie să poată fi corectate și înlăturate prin intermediul căilor de atac sau a altor proceduri legale și nu pot avea drept consecință responsabilizarea individuală a procurorului. Or, rolul căilor de atac și anumite prevederi din Codul de procedură penală sunt anume pentru a înlătura omisiunile organului de urmărire penală și a procurorului. În calitate de excepții, pot servi doar cazurile în care, în procesul de luare a deciziilor, procurorul care efectuează/conduce urmărirea penală a acționat cu rea-voință sau a admis o omisiune gravă care a prejudiciat grav interesul justiției, inclusiv drepturile și interesele părților în proces.

Remediul principal pentru înlăturarea omisiunilor este exercitarea căilor de atac și aplicarea la timp a normelor procesuale ce se impun, iar anularea unei hotărâri sau constatarea caracterului incomplet al unor acte de procedură nu înseamnă în mod automat că procurorul nu a acționat în mod profesionist și în strictă conformitate cu legea.

La caz, la 05.01.2023, Judecătorul de instrucție XXXXXX XXXXXX, din cadrul judecătoriei Edineț, sediul Ocnița, a admis plângerea în ordinea art.313 CPP, a anulat ordonanța de clasare din 27.06.2022 și a dispus reluarea urmăririi penale cu acțiunile indicate expres în partea motivantă a încheierii.

Inspekția procurorului nu a putut stabili pe baza materialelor administrate o rea - voință din partea procurorului Liliana Moraru, la soluționarea procesului penal supus examinării.

Cu privire la solicitarea Colegiului „*De verificat, anexarea extraselor din registru de ieșire și web-document, cu referire la expedierea răspunsului din 28.06.2022, cu privire la informarea despre clasarea procesului penal din 27.06.2022.*

Potrivit informației prezentate în extrasele din registru de ieșire și web- document, la 29.07.2022, sub nr. 1583, XXXXXX XXXXXX a fost informat despre soluția adoptată, fiind expediată informarea despre clasarea procesului penal din 27.07.2022.

Cu privire la solicitarea Colegiului *„urmează a fi verificate în ce mod au fost informate persoanele interesate și avocatul acestora despre posibilitatea luării de cunoștință cu materialele dosarului, ca rezultat al adoptării soluțiilor de clasare, fapte indicate de petenți în pct. 11 al sesizării”.*

La caz, atât procurorul cât și autorii sesizării menționează în pct. 11 că la momentul când autorii sesizării au cerut să ia cunoștință cu materiale dosarului, acesta se afla la Inspectoratul de Poliție Ocnița. Autorii sesizării au menționat că OP Ocnița nu era de găsit și cererea a rămas nesoluționată.

Se atestă inclusiv din declarațiile autorilor sesizării că procurorul, conform procedurii, a informat corespunzător autorii sesizării despre locația exactă a dosarului și i-a indicat unde se poate adresa pentru a avea acces la documente.

În acest context, imposibilitatea de a contacta personalul IP Ocnița sau de a obține acces la dosar nu reprezintă o responsabilitate a procurorului, ci o dificultate legată de funcționarea unei alte instituții.

Cu privire la solicitarea Colegiului *„de verificat, dacă a fost informat avocatul cu privire la examinarea cererii sale din 04.10.2022 depusă în ordinea contorului ierarhic superior și în baza căreia a fost emisă ordonanța din 13.10.2022, cu anexarea extraselor din registru de ieșire și web - document”.*

Potrivit extraselor din registru de ieșire și web - document, la data de 24.10.2022, sub nr. 2207, avocatul XXXXXX XXXXXX a fost informată despre soluționarea cererii din 04.10.2022 în baza căreia a fost emisă ordonanța din 13.10.2022.

Cu privire la solicitarea Colegiului *„Urmează a fi verificate acțiunile procurorului și sub aspectul îndeplinirii obligațiilor de serviciu în conformitate cu prevederile art. 254 din Codul de procedură penală, de cercetare sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei pentru stabilirea adevărului, până la adoptarea soluțiilor din 27.12.2018 (raportat la prevederile art. 287¹ alin. (4) CPP), 27.06.2022 și 12.11.2024.*

Tot aici, Colegiul a remarcat, că urmează a verificat care acțiuni au fost întreprinse de procuror în vederea traducerii rezultatelor Comisiilor rogatorii, or potrivit materialelor prezentate de procuror, traduceri anexate nu sunt unele oficiale în corespundere cu normele legislației în vigoare, iar informațiile din limba XXXXXX fiind verificate prin simpla aplicație „Google translate”, denotă faptul, că traducerea anexată nu este una completă.

Astfel, potrivit procesului-verbal de investigații, parvenit ca rezultat al executării cererii de comisie rogatorie (f.d.115) în ultimul aliniat se indică, „Suntem rugați să luăm legătura cu Primăria XXXXXX pentru ca aceasta din urmă să ne furnizeze documentele referitoare la decesul domnului XXXXXX XXXXXXXX survenit la data de xx.xx.2017 în XXXXXX, precum și actele date soției doamnei XXXXXX XXXXXX pentru predarea cadavrului și actele solicitate acesteia”, pe când în traducerea neautorizată anexată de procuror la explicația sa nu se regăsește fraza respectivă”.

Inspekția procurorilor menționează că procesul-verbal de investigații, cu privire la care au fost identificate nereguli în traducere, nu a reprezentat proba decisivă în adoptarea soluției de clasare a procesului penal de către procuror. Conform ordonanței din 12.11.2024 privind clasarea procesului penal, procurorul nu face nici o referire directă la procesul-verbal de investigații menționat anterior, iar acest fapt subliniază că documentul respectiv nu a influențat semnificativ asupra deciziei finale. Astfel, deși procurorul a

anexat la dosar un document cu traducere neautorizată, Inspecția procurorilor a evaluat relevanța și ponderea acestei probe în contextul general al cauzei.

Deși s-a constatat o omisiune din partea procurorului în ceea ce privește neanexarea la dosar a unei traduceri oficiale a procesului-verbal de investigații, Inspecția procurorilor apreciază că această omisiune nu poate constitui temei pentru sancționarea disciplinară a procurorului.

O astfel de omisiune, deși semnificativă în termeni tehnici, nu poate fi considerată o eroare gravă care să justifice o sancțiune disciplinară, având în vedere contextul general al dosarului și impactul minim asupra deciziei finale.

În consecință, Inspecția Procurorilor a apreciat că faptele procurorului Liliana Moraru, așa cum au fost expuse anterior, nu întrunesc elementele constitutive ale abaterii disciplinare prevăzute de art.38 lit. a) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură.

Prin decizia Inspecției procurorilor din 18.02.2025, s-a dispus încetarea procedurii disciplinare în privința procurorului Liliana Moraru, din motivul lipsei temeiurilor de tragere la răspundere disciplinară.

Procedura în cadrul Colegiului de Disciplină și etică

Poziția petiționarilor XXXXXX XXXXXX și XXXXXX XXXXXX

În conținutul contestației din 28.02.2025, cet. XXXXXX XXXXXX și XXXXXX XXXXXX au indicat că nu sunt de acord cu decizia adoptată de către Inspecția procurorilor, considerând că la adoptarea acesteia inspectorul nu a luat în considerare toate faptele relevante, nu a respectat normele legale de adoptare a actului administrativ, nu a respectat limitele legale ale dreptului discreționar, expunându-se asupra unor fapte și circumstanțe, verificarea legității cărora intră în competența altor organe, instituții, incorect a analizat legalitatea acțiunilor/inacțiunilor pretinsei abateri disciplinare ale procurorului Liliana Moraru, bazându-se exclusiv doar pe explicațiile acesteia, fără a le corobora cu materialele dosarului, din care se confirmă alegațiile petenților din sesizare, solicitând anularea Deciziei Inspecției procurorilor nr. 259s/24 din 18.02.2025, controlul legalității acțiunilor/inacțiunilor procurorului Liliana Moraru și respectării legislației de către aceasta, cu solicitarea materialelor cauzei penale la control, controlul acțiunilor/inacțiunilor procurorului și OUP vizați și a cauzelor de neexecutare a încheierilor judecătorului de instrucție din 2019 și 2023 asupra plângerilor depuse de avocatul succesorilor părții vătămate; verificarea temeiurilor de tergiversare a urmăririi penale din 2018 până în prezent, a tergiversării traducerii comisiilor rogatorii o perioadă de câțiva ani, dacă traducerile au fost efectuate de o persoană autorizată.

Poziția reprezentantului Inspecției procurorilor

În ședința Colegiului de Disciplină și etică, Inspecția procurorilor a fost reprezentată de către inspectorul Tudor Gratiu.

Inspectorul a menționat că în urma verificărilor întreprinse și a informațiilor acumulate a constatat lipsa temeiurilor tragerii la răspundere disciplinară a procurorului în Procuratura r-lui Ocnița, Moraru Liliana, fapt reflectat detaliat în decizia adoptată, din care motiv intervine cu propunerea de a respinge contestația depusă de petenți.

Pentru argumentarea temeiului juridic al adoptării deciziei, inspectorul a specificat că în conformitate cu dispoziția art.49 alin.(1) lit.a) din Legea cu privire la Procuratura, *după finalizarea verificării sesizării cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară, inspectorul emite decizia motivată de încetare a procedurii disciplinare,*

dacă nu identifică nici un temei de tragere la răspundere disciplinară”.

Motivarea soluției Colegiului de disciplină și etică:

Studiind argumentele invocate de petenți, în coroborare cu materialele acumulate în cadrul verificărilor de către Inspecția procurorilor, verificând argumentele expuse de petent, Colegiul consideră că contestația depusă este una neîntemeiată și urmează a fi respinsă, din următoarele considerente:

Alegațiile petenților vizează în principal, preținse abateri admise de procurorul Liliana Moraru, manifestate prin acțiunile/inacțiunile la conducerea urmăririi penale în cauza penală nr. XXXXXX, exprimate prin *neinformarea persoanelor interesate* despre soluțiile adoptate pe caz, precum și *efectuarea unei urmăririi penale defectuoase* prin neîntreprinderea tuturor acțiunilor de urmărire penală în termen rezonabil.

În urma analizei materialelor cauzei disciplinare, se identifică că la etapa examinării în cadrul Inspecției procurorilor, de către inspectorul căruia i-a fost repartizată sesizarea a fost respectată obligația inerentă verificării sesizării, prevăzută la art.46 alin.(2) lit. a) din Legea nr. 3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratura și anume: „*să întreprindă toate măsurile necesare pentru a verifica faptele invocate de autorul sesizării și a stabili existența sau inexistența elementelor constitutive ale abaterii disciplinare*”.

Colegiul reține că Inspecția procurorilor în cadrul verificărilor efectuate a întreprins acțiunile necesare pentru a prezenta răspunsuri argumentate la întrebările formulate de Colegiul de disciplină și etică din 17.01.2025 și a exclude dubiile apărute referitor la temeinicia deciziei adoptate.

În acțiunile procurorului Liliana Moraru, nu au fost stabilite careva temeiuri rezonabile care ar demonstra faptul comiterii de care aceasta a unei abateri disciplinare, pasibile de angajare a răspunderii conform Legii cu privire la Procuratură, procurorul acționând în limitele competenței sale legale și profesionale.

Totodată, Colegiul reiterează că angajarea răspunderii disciplinare este supusă cerinței îndeplinirii cumulative a condițiilor generale referitoare la faptă, vinovăție și legătura de cauzalitate între fapta ilicită și rezultatul produs, iar în ceea ce privește vinovăția aceasta trebuie constatată în mod cert, pe baza probatoriului administrat în cauză.

Potrivit prevederilor art.3 din Legea cu privire la Procuratură, procurorul își desfășoară activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, rezonabilității, integrității și independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează.

Independența procesuală a procurorului este asigurată prin garanții care exclud orice influență politică, financiară, administrativă sau de altă natură asupra procurorului legată de exercitarea atribuțiilor sale.

Colegiul apreciază critic alegațiile petentului privind îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu și încălcarea gravă a legii, și stabilește că, procurorul vizat și-a desfășurat activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, integrității și independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează (art.3 alin.(4) din Legea cu privire la Procuratură), circumstanțe care, nu pot servi temei pentru tragerea lor la răspundere disciplinară.

Într-o altă ordine de idei, necesită a fi subliniat faptul că, Colegiul de disciplină și

etică nu examinează legalitatea însăși a actelor dispuse în cadrul examinării petițiilor, în cadrul urmăririi penale, reprezentării acuzării în instanța de judecată, dar verifică și se expune asupra modului în care decide un procuror să acționeze într-o speță concretă și corespunderea acestui mod legilor și actelor normative în vigoare ce reglementează conduita profesională a procurorului.

Exercitarea unui control asupra legalității sau a temeiniciei modului de soluționare a cererii respective de către procuror, nu este posibilă în cadrul procedurii reglementate de dispozițiile *Legii nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură*, respectarea principiului independenței decizionale, excluzând această analiză în cadrul procedurii disciplinare, o asemenea verificare constituind prerogativa exclusivă a autorităților ierarhic superioare, și după caz, a controlului judiciar exercitat de instanța de judecată.

În aceste circumstanțe, potrivit pct.77^b subpct.2) lit. b) a Regulamentului privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică, examinând contestația asupra deciziei de încetare a procedurii disciplinare emisă de către Inspekția procurorilor, Colegiul de disciplină și etică a adoptat soluția de respingerea contestației.

În contextul celor expuse și în conformitate cu prevederile art.49 alin.(4) din *Legea Republicii Moldova nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratura*, pct.77^b subpct.2) lit. b), 78 din Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică, aprobat prin *Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr.12- 228/16 din 14.09.2016* (cu modificările ulterioare din 24.01.2017, 28.05.2020 și 18.12.2020), Colegiul,-

HOTĂRÂȘTE:

1. A respinge contestația depusă de către cet. XXXXXX XXXXXX și XXXXXX XXXXXX. împotriva deciziei Inspekției procurorilor din 18.02.2025 privind încetarea procedurii disciplinare în privința procurorului în Procuratura r-lui Ocnița, Moraru Liliana.

2. Hotărârea Colegiului poate fi contestată la Consiliul Superior al Procurorilor prin intermediul Colegiului în termen de 5 zile lucrătoare de la data pronunțării.

**Președinte al
Colegiului de Disciplină și etică**

semnat

Alexandru LOZAN